

EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 6.5.2013
SWD(2013) 163 final

WERKDOCUMENT VAN DE DIENSTEN VAN DE COMMISSIE

SAMENVATTING VAN DE EFFECTBEOORDELING

Begeleidend document bij het

Voorstel voor een

VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

**betreffende de productie en het op de markt aanbieden van teeltmateriaal
(teeltmateriaalwetgeving)**

{COM(2013) 262 final}
{SWD(2013) 162 final}

WERKDOCUMENT VAN DE DIENSTEN VAN DE COMMISSIE

SAMENVATTING VAN DE EFFECTBEOORDELING

Begeleidend document bij het

Voorstel voor een

VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

**betreffende de productie en het op de markt aanbieden van teeltmateriaal
(teeltmateriaalwetgeving)**

1. PROBLEEMOMSCHRIJVING

Achtergrond

De EU-markt voor handelszaad heeft momenteel een waarde van ongeveer 6,8 miljard EUR, wat overeenstemt met meer dan 20 % van de totale mondiale markt voor handelszaad. In 2002/2003 werd de EU een netto-uitvoerder van zaaizaad. De Europese teeltmateriaalsector is momenteel bijzonder concurrerend op mondiaal niveau: het is wereldwijd de grootste uitvoerende sector, met een uitvoerwaarde van 4,4 miljard EUR, ofwel meer dan 60 % van de wereldwijde uitvoer. De sector is bijzonder geconcentreerd (de tien grootste ondernemingen vertegenwoordigen nagenoeg 67 % van de mondiale zadenmarkt), maar het mkb en micro-ondernemingen spelen een essentiële rol op de interne markt, met name in niches zoals de markt voor biologisch geteelde gewassen.

Teeltmateriaal (is een essentiële input voor de productiviteit, diversiteit en kwaliteit van gewassen en levensmiddelen. Dat wordt al sinds het einde van de 19e eeuw al weerspiegeld in nationale wetgeving en blijkt ook duidelijk uit de Europese wetgeving. De huidige EU-wetgeving betreffende teeltmateriaal is sinds de jaren zestig ontwikkeld. Dit kader bestaat tegenwoordig uit 12 basisrichtlijnen van de Raad waarin het opstellen van rassenlijsten de grondslag vormt voor de toelating tot het in de handel brengen of voor specifieke voorschriften voor het in de handel brengen van verschillende soorten (zaaizaad van groenvoedergewassen, zaaigranen, bietenzaad, zaaizaad van oliehoudende planten en vezelgewassen en groentezaad, vegetatief teeltmateriaal voor wijnstokken, pootaardappelen, ander vegetatief teeltmateriaal dan zaad, teeltmateriaal van fruitgewassen, sierplanten, bosbouwkundig teeltmateriaal).

Ggo's worden behandeld in afzonderlijke wetgeving (Richtlijn 2001/18/EG, Verordening (EG) nr. 1829/2003 en Verordening (EG) nr. 1830/2003) en vallen niet onder dit initiatief.

Vaststelling van het probleem

Hoewel de bestaande EU-wetgeving betreffende teeltmateriaal heeft bijgedragen tot de verwezenlijking van de oorspronkelijke doelstellingen om het vrij verhandelen van materiaal te garanderen en gezond teeltmateriaal van hoge kwaliteit te verschaffen en zo bij te dragen tot de productiviteit in de landbouw, de tuinbouw en de bosbouw, zijn er de laatste tijd steeds meer problemen opgedoken:

- de complexiteit en versnippering van de wetgeving, het gebrek aan samenhang met andere beleidslijnen, het gebrek aan EU-regels voor kostendekking, de niet-geharmoniseerde omzetting en tenuitvoerlegging van de huidige richtlijnen en de daaruit voortvloeiende verschillen in bv. technische voorschriften staan gelijke mededingingsvoorwaarden voor alle exploitanten in de weg. Ook moet de wetgeving aanzienlijk worden vereenvoudigd en is er behoefte aan meer beleidssamenhang. De herziening van de teeltmateriaalwetgeving maakt daarom deel uit van een pakket van vier herzieningen met betrekking tot de gezondheid van gewassen, diergezondheid, het in de handel brengen van teeltmateriaal en officiële controles op levensmiddelen en diervoeders;
- de strikte taakverdeling in de huidige wetgeving houdt een zware administratieve belasting van de overheidsinstanties in en beperkt de flexibiliteit van de exploitanten (zij kunnen bepaalde taken bijvoorbeeld niet uitvoeren);
- het gebrek aan horizontale coördinatie met andere EU-beleidslijnen en -strategieën staat een efficiëntere tenuitvoerlegging van de bestaande EU-wetgeving, -beleidslijnen en -strategieën (duurzame landbouw en bosbouw, bescherming van de biodiversiteit, klimaatverandering, bio-economie) in de weg.

Deze problemen worden nader beschreven in punt 2.3 van het verslag.

Gezien de Europa 2020-strategie voor "slimme, duurzame en inclusieve groei", de noodzaak om het concurrentievermogen van Europese ondernemingen, en met name het mkb, te bevorderen en rekening houdende met de beginselen van de Commissie inzake slimme regelgeving en de evolutie van de economische en wetenschappelijk-technische context in de teeltmateriaalsector, volstaat het niet om de huidige wetgeving te wijzigen en beter ten uitvoer te leggen.

Uit evaluaties, analyses en uitgebreid overleg met de lidstaten en de belanghebbenden is dan ook gebleken dat het systeem moet worden geactualiseerd. Dat kan door maatregelen te combineren uit drie pijlers (zoals hieronder beschreven) en op basis daarvan de te overwegen beleidsopties vast te stellen:

- 1) vereenvoudiging: de juridische architectuur moet aanzienlijk worden vereenvoudigd en in de vorm van een verordening worden gegoten om een geharmoniseerde tenuitvoerlegging in alle lidstaten en gelijke mededingingsvoorwaarden voor alle exploitanten te verzekeren;

- 2) flexibiliteit en gedeelde verantwoordelijkheden: Exploitanten moeten meer flexibiliteit krijgen in hun werkzaamheden in het kader van de registratie en certificering van rassen en de werkzaamheden van de bevoegde autoriteiten moeten worden toegespitst op het toezicht op de productie van teeltmateriaal in de EU (waarbij moet worden overgestapt van productinspecties naar procesaudits). Daartoe moet de financiering van de overheidsdiensten worden gewaarborgd. Teeltmateriaalrassen moeten gewoonlijk onder een enkele naam worden geregistreerd in de nationale en de EU-registers om ze in de handel te kunnen brengen. Deze registratie is gebaseerd op de identiteit (onderscheidbaarheid, homogeniteit en bestendigheid, OHB) en de eigenschappen (cultuur- en gebruikswaarde) van het ras. Individuele partijen teeltmateriaal worden bovendien onderworpen aan een kwaliteitscontrolesysteem. Deze activiteiten zouden kunnen worden uitgevoerd door bevoegde autoriteiten, door exploitanten onder officieel toezicht of (voor bepaalde categorieën teeltmateriaal) op verantwoordelijkheid van de exploitant. Die gedeelde verantwoordelijkheid en verhoogde flexibiliteit zouden tot een algemene daling van de kosten moeten leiden doordat de werkzaamheden efficiënter en sneller worden georganiseerd, waardoor nieuwe, innovatieve rassen sneller op de interne markt kunnen worden gebracht;
- 3) samenhang en horizontale verbanden: duurzaamheid, bescherming van de biodiversiteit en klimaatverandering zijn thema's die, naast de productiviteit en de kwaliteit van het teeltmateriaal, moeten worden bekeken.

Hoe zou het probleem zich ontwikkelen als er geen maatregelen werden genomen?

De huidige wetgeving voorziet enkel in onderzoek van rassen door officiële instanties. Certificeringstaken kunnen in zekere mate worden uitgevoerd door exploitanten onder officieel toezicht. De certificering van bepaalde soorten (zoals aardappelen) en categorieën teeltmateriaal is evenwel niet toegestaan krachtens de vastgestelde beperkingen. Dat heeft gevolgen voor ondernemingen met weinig bewegingsruimte, met name gezien de evoluerende internationale context. Als er geen maatregelen worden genomen, zullen de tekortkomingen van het systeem toenemen en een steeds grotere last vormen voor zowel de officiële autoriteiten als de ondernemingen, wat gevolgen zal hebben voor het concurrentievermogen, de aanpassing aan de eisen van de markt en het uitvoervermogen ten opzichte van concurrerende ondernemingen buiten de EU.

De bepalingen zouden nog meer problemen kunnen opleveren vanwege de gevolgen van de steeds grotere druk op de nationale begrotingen. Bovendien zijn de discrepanties ten aanzien van de technische voorschriften voor teeltmateriaal niet bevorderlijk voor de totstandbrenging van gelijke mededingingsvoorwaarden op de interne markt voor ondernemingen. De complexiteit en versnippering van de wetgeving zal onzekerheid blijven opleveren bij de tenuitvoerlegging ervan. Nieuwe vraagstukken zoals biodiversiteit, klimaatverandering en bio-economie zullen in de huidige wetgeving nog steeds als bijkomstige thema's worden behandeld.

Er zouden geen synergieën kunnen worden gecreëerd met de wetgeving inzake plantengezondheid wat de fytosanitaire controles van planten betreft die deel

uitmaken van het certificeringsproces voor teeltmateriaal of wat de in Verordening (EG) nr. 882/2004 vervatte algemene beginselen voor officiële controles betreft.

2. ANALYSE VAN DE SUBSIDIARITEIT

Het wetgevingskader voor teeltmateriaal is gebaseerd op artikel 43 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (het gemeenschappelijk landbouwbeleid), dat tot doel heeft: de landbouwproductiviteit te verhogen, een billijke levensstandaard te garanderen voor de landbouwgemeenschap, de markten te stabiliseren en te garanderen dat de nodige voorraden beschikbaar zijn tegen een redelijke prijs voor de consument. In het Verdrag van Lissabon wordt landbouw aangemerkt als een gedeelde bevoegdheid. Daarnaast wordt de rechtsgrondslag voor EU-maatregelen aangevuld met de voorschriften inzake de interne markt (VWEU 114) en de instandhouding van het milieu (VWEU 191).

De invoering van de EU-wetgeving voor het in de handel brengen van teeltmateriaal in de jaren zestig heeft bijgedragen tot het ontstaan van een interne markt voor teeltmateriaal. Zoals veel belanghebbenden bevestigden, hebben deze EU-regels positieve gevolgen gehad voor **het vrije verkeer, de beschikbaarheid en de kwaliteit** van teeltmateriaal en hebben zij de handel binnen de EU bevorderd. Vergunningen vóór het in de handel brengen van teeltmateriaal worden verleend door nationale autoriteiten die in alle lidstaten erkend zijn, wat een open mededinging op de interne markt garandeert en tegelijkertijd de subsidiariteit voor de lidstaten vrijwaart, aangezien rekening wordt gehouden met hun nationale behoeften (zo is de bepaling van de cultuur- en gebruikswaarde gebaseerd op een evaluatie van de landbouw en de economie). Als er geen maatregelen waren genomen op EU-niveau, zouden er 27 systemen bestaan in plaats van één. Dat zou het verkeer van teeltmateriaal op de interne markt belemmeren en de financiële lasten van de nodige controles op de gezondheid en de kwaliteit van teeltmateriaal verhogen.

Er zijn internationale normen vastgesteld voor de kwaliteit (OESO, VN/ECE) en gezondheid (IPCC, WTO/SPS-overeenkomst) van teeltmateriaal die maatregelen van de EU om gelijke mededingingsvoorwaarden te scheppen en te zorgen voor een geharmoniseerde tenuitvoerlegging rechtvaardigen. Om de evenredigheid van die maatregelen te verzekeren, en met name om de administratieve lasten voor de belanghebbenden te beperken, moet in het systeem rekening worden gehouden met de vrijheid en de economische leefbaarheid van belanghebbenden, het mkb en micro-ondernemingen. Maatregelen om rassen van hobbytuinders in stand te houden, helpen om de toegang van telers, waaronder ook hobbytuinders, tot een ruim aanbod van teeltmateriaal te garanderen en spelen een rol in de handhaving van veerkrachtige systemen voor de landbouwproductie en de genetische diversiteit op het veld. Slimme groei wordt bevorderd door de toegang van specifieke rassen tot de markt te vereenvoudigen.

3. BELEIDSDOELSTELLINGEN

3.1. Algemene doelstellingen

- De gezondheid en goede kwaliteit van teeltmateriaal garanderen;

- een enkel regelgevingskader scheppen dat de innovatie en de mededinging ten goede komt; en
- duurzame productie, biodiversiteit en aanpassing aan de klimaatverandering ondersteunen en bijdragen tot voedselzekerheid en de uitbanning van armoede.

3.2. Specifieke doelstellingen

- Gelijke mededingingsvoorwaarden creëren via eenvoudigere, geharmoniseerde voorschriften;
- onnodige kosten en administratieve lasten beperken en de flexibiliteit verhogen;
- de teeltmateriaalwetgeving afstemmen op andere recente strategieën van de Unie; en
- de toegang tot de markt bevorderen om innovatie in de plantenveredeling te stimuleren.

3.3. Operationele doelstellingen

- Eén teeltmateriaalwet uitwerken met flexibele en evenredige procedures;
- een geharmoniseerde tenuitvoerlegging van de wetgeving bevorderen via audits en opleiding;
- innovatie stimuleren door de tijdpaden en de verstrekte informatie in het EU-register uit te breiden; en
- de markttransparantie en traceerbaarheid verbeteren via de registratie van exploitanten.

4. BELEIDSOPTIES

Bij de vaststelling van het probleem werden de volgende pijlers van het systeem geïdentificeerd die moeten worden veranderd om ze af te stemmen op de veranderende economische, milieu-, sociale en wetenschappelijke omstandigheden: (i) vereenvoudiging van de fundamentele rechtshandelingen (van 12 richtlijnen naar één verordening), (ii) kostendekking en verbetering van de effectiviteit en efficiëntie van het systeem, (iii) horizontale coördinatie met recente, reeds goedgekeurde EU-beleidsmaatregelen. Er worden verschillende manieren onderzocht om de efficiëntie van het systeem te verbeteren – meer flexibiliteit, deregulering of centralisatie – en tegelijkertijd waarborgen te bieden ten aanzien van kwaliteitsvol teeltmateriaal, concurrentievermogen en de aanpak van nieuwe uitdagingen zoals biodiversiteit. Op basis van deze drie pijlers werden in een eerste fase vijf beleidsopties vastgesteld, die allemaal een vereenvoudiging van de wetgeving en kostendekking omvatten. Vraagstukken rond het mkb en micro-ondernemingen worden horizontaal behandeld in de verschillende opties, met name om ervoor te zorgen dat deze ondernemingen toegang hebben tot overheidsdiensten voor de uitvoering van bepaalde taken die zij

zelf niet kunnen uitvoeren en om de flexibiliteit van deze ondernemingen te verbeteren om hun toegang tot de markt voor teeltmateriaal te bevorderen.

Het referentiescenario en de vijf opties worden hier beschreven:

- optie 0 – Referentiescenario: geen verandering ten opzichte van de huidige situatie (12 richtlijnen en geen voorschriften inzake kostendekking);
- optie 1 – kostendekking: deze optie houdt geen veranderingen in van de technische bepalingen van de huidige wetgeving of de verdeling van verantwoordelijkheden tussen exploitanten en bevoegde autoriteiten. De enige verandering heeft betrekking op een volledige kostendekking van de door de bevoegde autoriteiten gemaakte kosten door de belanghebbenden in alle lidstaten, wat in de meeste lidstaten al het geval is;
- optie 2 – cosysteem: er wordt voorzien in een zekere mate van flexibiliteit voor exploitanten. De registratie van rassen blijft verplicht voor een lijst van gewassen zoals bepaald in de EU-wetgeving (OHB, cultuur- en gebruikswaarde), maar het technische onderzoek kan worden verricht door de exploitant, onder officieel toezicht. De certificeringsvoorschriften voor partijen teeltmateriaal blijven ongewijzigd, maar kunnen in alle gevallen worden uitgevoerd door de exploitant, onder toezicht van de bevoegde autoriteit. De huidige specifieke bepalingen blijven van toepassing op instandhoudingsrassen/hobbyrassen;
- optie 3 – deregulering: deregulering zorgt voor meer flexibiliteit. OHB-tests blijven een verplicht onderdeel van de rassenregistratie, terwijl vaststelling van cultuur- en gebruikswaarde voor landbouwgewassen niet langer wettelijk voorgeschreven is. Er vindt geen officiële certificering plaats. In plaats daarvan worden alle partijen teeltmateriaal uitsluitend in de handel gebracht op basis van een etiket van de leverancier, dat moet voldoen aan minimumcriteria. De huidige specifieke bepalingen blijven van toepassing op instandhoudingsrassen/hobbyrassen;
- optie 4 – verbeterd flexibel systeem: er wordt een tweeledig systeem ontwikkeld dat exploitanten voldoende flexibiliteit biedt door hen de keuze te laten tussen twee systemen, met name een systeem voor officieel geteste rassen (OHB, cultuur- en gebruikswaarde met duurzaamheidscriteria) en een voor niet officieel geteste rassen, waarbij de aanvrager een beschrijving moet voorleggen aan de autoriteit. De certificering van teeltmateriaal wordt beperkt tot officieel geteste rassen. Het in de handel brengen van bijvoorbeeld instandhoudingsrassen of bepaalde rassen voor nichemarkten wordt geliberaliseerd, aangezien er geen verplicht technisch onderzoek van de rassen hoeft plaats te vinden en er geen verplichte certificering van teeltmateriaal bestaat, waardoor ze in de handel kunnen worden gebracht als niet-geteste rassen;
- optie 5 – centralisatie: het Communautair Bureau voor plantenrassen (CBP) zal worden gemachtigd om de registratie van rassen te coördineren en erover te beslissen, zowel wat het technisch onderzoek (OHB en cultuur- en

gebruikswaarde) als wat de benaming van rassen betreft. De certificeringsvoorschriften voor partijen teeltmateriaal blijven ongewijzigd, maar certificering mag plaatsvinden onder officieel toezicht. Er worden "referentiecertificeringscentra" opgericht die belast worden met de ontwikkeling van beste praktijken, de uitvoering van vergelijkende tests en proeven en studies ter ondersteuning van de beleidsvorming en de verspreiding van informatie over certificering van teeltmateriaal. De huidige specifieke bepalingen blijven van toepassing op instandhoudingsrassen/hobbyrassen.

5. EFFECTBEOORDELING

De huidige kosten van de tenuitvoerlegging van de bepalingen inzake rassenregistratie belopen ongeveer 55 tot 60 miljoen EUR per jaar in de EU. De vaststelling van cultuur- en gebruikswaarde en OHB vertegenwoordigen respectievelijk 45 % en 55 % van de kosten. De uitgaven voor de certificering van teeltmateriaal bedragen 73 tot 79 miljoen EUR. De meeste lidstaten dekken de kosten al volledig of gedeeltelijk, een minderheid van lidstaten doet dat niet. Tenminste 60 % van deze kosten worden gedekt door bevoegde autoriteiten in alle lidstaten. De gecombineerde jaarlijkse kosten voor registratie en certificering maken ongeveer 3 % van de marktwaarde van de gewassen voor de productie van zaaizaad van landbouwgewassen uit (waarvan tenminste 60 % reeds wordt gedragen door de exploitanten). De effecten op het mkb en micro-ondernemingen zijn in de volledige beoordeling meegenomen.

Optie 1 behelst alleen een dekking van de kosten. In deze optie worden gelijke mededingingsvoorwaarden gecreëerd voor de exploitanten, dalen de kosten voor de bevoegde autoriteiten van de lidstaten en wordt hun werking in de toekomst veiliggesteld. Deze optie zal geen gevolgen hebben voor het concurrentievermogen en biedt geen ondersteuning voor innovatie en de verwezenlijking van milieu- of duurzaamheidsdoelstellingen. De bevoegde autoriteiten moeten blijven voorzien in overheidsdiensten voor de uitvoering van technische onderzoeken en inspecties. Het mkb en micro-ondernemingen, die niet over de nodige middelen beschikken om deze taken zelf uit te voeren, zullen daar het meeste voordeel uit halen. Het beginsel van kostendekking zal geen grote gevolgen hebben voor het mkb en voor micro-ondernemingen, aangezien dit beginsel in de meeste lidstaten reeds bestaat en voordelen oplevert voor deze ondernemingen doordat het de continuïteit van de toegang tot de officiële diensten die nodig zijn om teeltmateriaal in de handel te brengen, verzekert.

Optie 2 zal ook voorzien in meer gelijke mededingingsvoorwaarden voor ondernemingen op de interne markt, aangezien de kosten in alle lidstaten volledig zullen worden gedekt. De administratieve lasten dalen doordat veel taken (certificering, tests voor registratie) door de exploitanten kunnen worden uitgevoerd onder officieel toezicht. Dat zal exploitanten aanzienlijk meer flexibiliteit bieden bij het in de handel brengen van nieuwe rassen. Sommige banen zullen waarschijnlijk van de overheidssector naar de privésector verschuiven. Deze optie heeft tot doel alle exploitanten de flexibiliteit te bieden om bepaalde taken rechtstreeks uit te voeren als zij dat wensen, maar ook het voortbestaan van de overheidsdiensten blijft gegarandeerd, zodat het mkb en micro-ondernemingen technische onderzoeken en

inspecties door de bevoegde autoriteiten kunnen laten uitvoeren. Ook in deze optie wordt de verwezenlijking van milieu- en duurzaamheidsdoelstellingen niet uitdrukkelijk ondersteund.

Optie 3 houdt een risico in voor de gezondheid en de kwaliteit van teeltmateriaal, omdat de verplichte certificering wordt afgeschaft. De bevoegde autoriteiten en de exploitanten zullen aanzienlijke bedragen kunnen besparen, maar het afschaffen van de certificering betekent dat ook de gelijkwaardigheidsvoorschriften van de EU voor de invoer van zaaigoed uit derde landen moeten worden afgeschaft. Ook is te verwachten dat economische activiteiten als de vermeerdering van zaaizaad in sterke mate naar niet-EU-landen zullen worden verplaatst. Het mkb zal worden benadeeld door de afschaffing van de vaststelling van cultuur- en gebruikswaarde, die als onbevooroordeelde informatie wordt beschouwd voor de gebruiker die niet afhankelijk is van de marktmacht van de verkoper. Het afschaffen van de vaststelling van cultuur- en gebruikswaarde vormt ook een bedreiging voor de milieudoelstellingen, aangezien er geen manieren zijn om de plantveredeling af te stemmen op die doelstellingen.

Optie 4 biedt net zoals optie 3 ruimte voor aanvullende kostenbesparingen ten voordele van bevoegde autoriteiten en exploitanten, terwijl tegelijkertijd meer waarborgen worden geboden ten aanzien van de typering van teeltmateriaal (vaststelling van cultuur- en gebruikswaarde voor officieel geteste rassen). Het risico dat niet-verplichte certificering en registratie van rassen met zich brengen, blijft evenwel bestaan. Allerlei exploitanten, met name mkb-ondernemingen en micro-ondernemingen die actief zijn op nichemarkten, zullen profiteren van de grotere handelingsvrijheid. Deze optie biedt ook voldoende mogelijkheden om duurzame landbouw en biodiversiteit in de landbouw te ondersteunen, aangezien de registratie van instandhoudings-/hobbyrassen administratief vereenvoudigd wordt en de toegang tot de markt op dat domein moet bevorderen.

Optie 5 biedt degelijke waarborgen voor de kwaliteit en gezondheid van teeltmateriaal door de rassenregistratie in de EU te centraliseren en tegelijkertijd gelijke mededingingsvoorwaarden voor exploitanten te creëren. Er wordt een efficiënt en transparant systeem vastgesteld met geharmoniseerde technische voorschriften. De toegang tot de markt voor nieuwe, verbeterde rassen wordt versneld, wat op de lange termijn tot meer werkgelegenheid kan leiden. Alle exploitanten krijgen de mogelijkheid om één aanvraag in te dienen bij het CBP om een plantenras te registreren en/of bescherming te krijgen voor een bepaald plantenras; dat zal met name het werk van het mkb vereenvoudigen. De optie omvat echter geen duidelijke manieren om de plantenveredeling af te stemmen op de doelstellingen van duurzaamheid en de bescherming van de biodiversiteit in de landbouw; ze is eerder afgestemd op de behoeften van de conventionele plantenveredeling.

6. VERGELIJKING VAN DE OPTIES

In onderstaande overzichtstabel worden de opties vergeleken met betrekking tot de verwezenlijking van de doelstellingen van de herziening, in vergelijking met de huidige situatie.

		Optie 1	Optie 2	Optie 3	Optie 4	Optie 5	Voorkeurs-optie
Algemene doelstellingen	De gezondheid en goede kwaliteit van teeltmateriaal garanderen	0	0	---	---	0	0
	Een enkel geharmoniseerd regelgevingskader uitwerken dat de innovatie en het concurrentievermogen van de Europese teeltmateriaalsector ondersteunt	+	+	+	++	++	++
	Duurzame productie, bescherming van de biodiversiteit en aanpassing aan de klimaatverandering ondersteunen en bijdragen tot de voedselzekerheid en de uitbanning van armoede	0	0	-	++	0	++
Specifieke doelstellingen	Gelijke mededingingsvoorwaarden verzekeren in heel de EU via vereenvoudigde, duidelijkere en geharmoniseerde basisregels volgens fundamentele beginselen die in een verbeterd rechtsinstrument zijn vastgelegd	+	+	+	+	++	++
	Onnodige kosten en administratieve lasten voor overheidsinstanties beperken en exploitanten meer flexibiliteit bieden zonder de algemene beleidsdoelstellingen in het gedrang te brengen	+	++	+	++	++	++
	Innovatie in de plantenveredeling stimuleren, met name bij het mkb, om de keuzes van de gebruikers van teeltmateriaal te vergroten en hun toegang tot een ruim aanbod van plantenrassen die aangepast zijn aan de omstandigheden in Europa te verbeteren	0	+	0	++	++	++
	De teeltmateriaalwetgeving afstemmen op andere recente strategieën van de Unie (landbouw, biodiversiteit, voedselzekerheid, klimaatverandering, een biogebaseerde economie)	0	0	-	+	0	+

Operationele doelstellingen	Een vereenvoudigd rechtskader scheppen voor het in de handel brengen van teeltmateriaal – "teeltmateriaalwet" – waarin vereenvoudigde, flexibelere en evenredige procedures zijn opgenomen	0	++	++	++	++	++
	Een meer geharmoniseerde tenuitvoerlegging van de wetgeving in heel de EU bevorderen via audits en opleiding	0	0	0	0	++	++
	Innovatie stimuleren door de tijdpaden en de in het EU-register verstrekte informatie uit te breiden	0	0	0	0	++	++
	De markttransparantie vergroten en de traceerbaarheid verbeteren door exploitanten te registreren	0	++	++	+	++	++

Verklaring: 0: geen verandering ten opzichte van het referentiescenario +: beperkte positieve effecten ++: significante positieve effecten -: beperkte negatieve effecten
 —: significante negatieve effecten

Voorkeursoptie

Aangezien geen enkele van de vijf opties voorzag in een optimaal evenwicht tussen een efficiënt systeem, de kwaliteitsborging van teeltmateriaal, de handhaving van het concurrentievermogen en het tegenhouden van het verlies aan biodiversiteit, werd een voorkeursoptie ontwikkeld en gekozen waarin positieve elementen uit de vijf aanvankelijke opties werden overgenomen en waarin tegelijkertijd werd voorzien in zo veel mogelijk keuzemogelijkheden en flexibiliteit voor de exploitanten. Deze voorkeursoptie bevat elementen uit de opties 2, 4 en 5. Met deze combinatie wordt gestreefd naar een evenwicht tussen flexibiliteit voor de exploitanten, biodiversiteit (opties 2 en 4) en voldoende strikte gezondheids- en kwaliteitsvoorschriften (opties 2 en 5) om de billijke werking van de interne markt te verzekeren en de kwaliteit en gezondheid van de producten te garanderen. Ze omvat de twee horizontale beginselen van vereenvoudiging van de juridische architectuur inzake teeltmateriaal en kostendekking.

De algemene uitgangspunten zijn: kostendekking voor diensten die worden verleend door de bevoegde autoriteiten. Vrijstellingen zijn mogelijk naargelang van het algemeen belang van het in de handel brengen van het respectieve teeltmateriaal, of overeenkomstig de vrijstellingen die beoogd werden met de herziening van Verordening (EG) nr. 882/2004. Exploitanten kunnen, onder officieel toezicht van de bevoegde autoriteit, een brede waaier aan registratie- en certificeringsactiviteiten uitvoeren. Alle exploitanten moeten worden geregistreerd om de traceerbaarheid van teeltmateriaal te garanderen. Er zullen specifieke, strikte registratie- en certificeringsverplichtingen worden toegepast op een specifieke lijst van soorten die van belang zijn voor de EU-markt. Voor al het andere teeltmateriaal (soorten die niet op de lijst staan) op de markt zullen algemene minimumvoorschriften gelden, die ook de etiketteringsverplichtingen en de bepalingen inzake gebruiksgeschiktheid zullen omvatten.

De rol van het CBP wordt uitgebreid naar de centralisatie van alle informatie over teeltmateriaalrassen die op nationaal of EU-niveau zijn geregistreerd. Het CPB zal de technische voorschriften harmoniseren en audits uitvoeren van de nationale onderzoeksbureaus die op hun beurt de testinrichtingen in de privésector toelating geven om technische onderzoeken uit te voeren. Het CBP zal een belangrijkere rol gaan spelen in de regelingen voor de verstrekking van informatie over de rassen die op de interne markt mogen worden gebracht (onlinedatabank) en het zal de benamingen voor alle toepassingen controleren. Als alternatief voor de nationale registratie zal er door het CPB een gecentraliseerde registratie van rassen waarvoor geen beoordeling van de cultuur- en gebruikswaarde nodig is (zoals groenten) worden aangeboden.

De registratie van niet officieel geteste rassen met een officieel erkende beschrijving op nationaal en op Europees niveau wordt als optie aangeboden voor instandhoudings-/hobbyrassen, met het oog op het algemeen belang. De bestaande beperkingen voor het in de handel brengen van instandhoudingsrassen worden versoepeld.

Hoewel de vaststelling van cultuur- en gebruikswaarde wordt gehandhaafd en per ras zal worden uitgevoerd, zullen de criteria voor een voldoende cultuur- en gebruikswaarde voornamelijk een afspiegeling vormen van het algemeen belang en

evolueren naar een "cultuur- en gebruikswaarde met het oog op duurzaamheid en gezondheid". De vaststelling van cultuur- en gebruikswaarde zal zo veel mogelijk worden geharmoniseerd voor alle agromilieuregio's en voortdurend worden verbeterd om rekening te houden met eventuele evoluties van de openbare en particuliere behoeften en de wettelijke voorschriften.

De verplichte certificering van partijen van bepaalde gewassen wordt gehandhaafd. De lijst met soorten die onder deze verplichting moeten vallen, zal per gewas worden vastgesteld om ruimte te laten voor toekomstige veranderingen in onder meer de gezondheidsrisico's of het economisch belang. Het onderzoek onder officieel toezicht zal worden uitgebreid naar alle soorten en alle categorieën (d.w.z. basisgewassen en prebasisgewassen).

Er zal specifiek rekening worden gehouden met de behoeften van micro-ondernemingen en het mkb. De gelijke toegang tot de interne markt voor rassen die door die ondernemingen worden ontwikkeld, zal worden gegarandeerd door registratievoorschriften te hanteren (handhaving van de vaststelling van cultuur- en gebruikswaarde) die niet gebaseerd zijn op de marktmacht van de verkoper. Bovendien zullen er via de mogelijkheid voor de exploitant om een beschrijving van het ras in te dienen (officieel erkende beschrijving) meer mogelijkheden worden gecreëerd voor specifieke markten (bv. instandhoudingsrassen), die met name van belang zijn voor het mkb en micro-ondernemingen. De bevoegde autoriteiten moeten altijd officiële inspectiediensten blijven verlenen om de taken uit te voeren die het mkb en micro-ondernemingen niet zelf kunnen uitvoeren.

De voorkeursoptie draagt dus op de volgende manieren bij tot de verwezenlijking van de vijf hoofddoelstellingen:

- 1) vereenvoudiging door 12 richtlijnen te vervangen door één verordening;
- 2) beperking van de administratieve lasten door kostendekking in te voeren en taken door te schuiven naar de exploitanten;
- 3) bevordering van innovatie door exploitanten meer operationele flexibiliteit te bieden;
- 4) steun voor duurzaamheid, biodiversiteit en aanpassing aan de klimaatverandering via een "duurzame cultuur- en gebruikswaarde" en beperktere lasten voor instandhoudingsrassen;
- 5) garanties op transparantie en traceerbaarheid door alle exploitanten te registreren en minimumvoorschriften in te voeren voor soorten die niet op de lijst staan.

7. MONITORING EN EVALUATIE

Om het succes van de ingevoerde maatregelen te beoordelen, worden verschillende indicatoren voorgesteld:

- 1) harmonisatie van de wetgeving en de tenuitvoerlegging in de lidstaten

- aantal ontvangen verzoeken om verduidelijking en klachten;
 - resultaten van VVB- en CBP-audits betreffende de tenuitvoerlegging van de wetgeving in de lidstaten;
 - aantal van de lidstaten ontvangen kennisgevingen inzake nationale maatregelen;
 - functioneel register van exploitanten;
- 2) beperking van de administratieve lasten en kosten en invoering van flexibiliteit
- registratie van rassen
 - aanvraag: aantal, benodigde tijd, kostendekking;
 - teeltmateriaalbedrijven die een aanvraag indienen, met nadruk op het mkb: aantal, soort, evolutie;
 - aantal rassen geregistreerd met "officieel erkende beschrijving";
 - aantal rechtstreekse registratieaanvragen bij het CBP;
 - kwaliteitscontrole van teeltmateriaal
 - het percentage certificeringen onder officieel toezicht in vergelijking met het percentage officiële certificeringen in de lidstaten;
 - de kosten van de kwaliteitscontrole van teeltmateriaal;
- 3) evenredige voorschriften vaststellen en deze afstemmen op ander EU-beleid en andere EU-strategieën
- aantal, hoeveelheid geregistreerde en in de handel gebrachte instandhoudings- en hobbyrassen;
 - aantal soorten die onder deze voorschriften vallen;
 - geharmoniseerde criteria voor de registratie van rassen (zoals duurzame cultuur- en gebruikswaarde).